

Ormanda Bir Ulu Geyik

Ormanın kıyısı boyunca kızıl geyikler küçük bir grup halinde sessizce otlar. Tehlikeye karşı her an tetikte, sıkça başlarını kaldırarak rüzgârı koklarlar. Aniden bir kuyruk havaya kalkar ve bir anda tüm geyikler hızla koşup ağaçların arasında kaybolur. Ormanların bu hızlı, çevik ama zarif hayvanlarını, kızıl geyikleri tanımaya ne dersiniz?

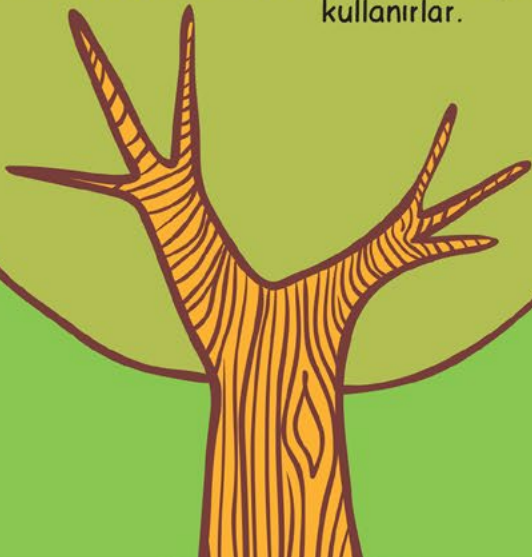
Kızıl geyikler dünyadaki en büyük geyik türlerinden biridir. Ülkemizde de yaşarlar. Ulu geyik olarak da bilinen kızıl geyikler geniş yapraklı ormanlarda, geniş yapraklı ve iğne yapraklı ağaçların bir arada bulunduğu karışık ormanlarda yaşar. Yazın yüksek yerlere, kışınsa daha ılık olan alçak bölgelere giderler. Sürü halinde dolaşırlar.

Kızıl geyikler ilkbaharda ve yazın ot, yaprak, taze sürgün ve meyvelerle beslenir. Sonbahardaysa onları bekleyen kış günleri için enerji depolamak üzere meyve ve yağ bakımından zengin olan meşe palamudu, fındık ve ceviz gibi besinlerin peşine düşerler. Kışın fazla seçenekleri yoktur, ağaç kabuğu, tomurcuklar ve her daim yeşil olan iğne yapraklarla beslenirler.

Geyiklerin üst çenelerinin ön tarafında dişleri yoktur. Bunun yerine diş pedi olarak adlandırılan kalın bir doku bulunur. Otları ve dalların uçlarını alt dişleriyle diş pedi arasında sıkıştırarak koparırlar. Çiğnemek için de arkadaki dişlerini kullanırlar.

Kızıl geyiklerin ormanda bıraktığı en belirgin işaretlerden biri oval şekilli küçük dışkılarıdır. Geyiklerin dışkıları orman toprağını zenginleştirerek bitkileri besler. Ormanda geyik dışkısı gördüğünüzde çevrenizde başka işaretler de arayın. Ormanda bulunan meyvelerin artıkları da varsa geyikler yakınınızda olabilir.

Kızıl geyiklerle ilgili bir diğ er işaret de kalp şekline benzer ayak izleridir. Kızıl geyikler  ift toynaklı hayvanlardandır, yani iki tırnakları bulunur. Tırnaklarının sivri ucu ayaklarının  n kısmındadır. Bu durumda sivri u lar geyiğın gittiğ i y n  g sterir. Geyikler beslendikleri yerlerle dinlendikleri yerler arasında gidip gelirken patikalar oluşturur.

Geyikler dinlendikleri yerlerde de izler bırakır. Bunların en belirginini geyik yatağı adı verilen izlerdir. Yaklaşık 80 cm boyunda ve 45 cm genişliğ inde olan bu yatakları, ezilmiş otlar sayesinde fark edebilirsiniz. Geyik yataklarını kışın karda fark etmek daha kolay olur.

Geyiklerin en belirgin fiziksel özelliklerinden biri boynuzlarıdır. Kemik yapısında olan bu boynuzlar kışın gelmesiyle düşer, sonra yeniden büyür. Yeni gelişen boynuzların üzerinde kadifemsi bir doku vardır. Kan damarlarınca zengin olan bu doku, büyüyen kemik yapısını besler, daha sonra da kuruyarak dökülür.

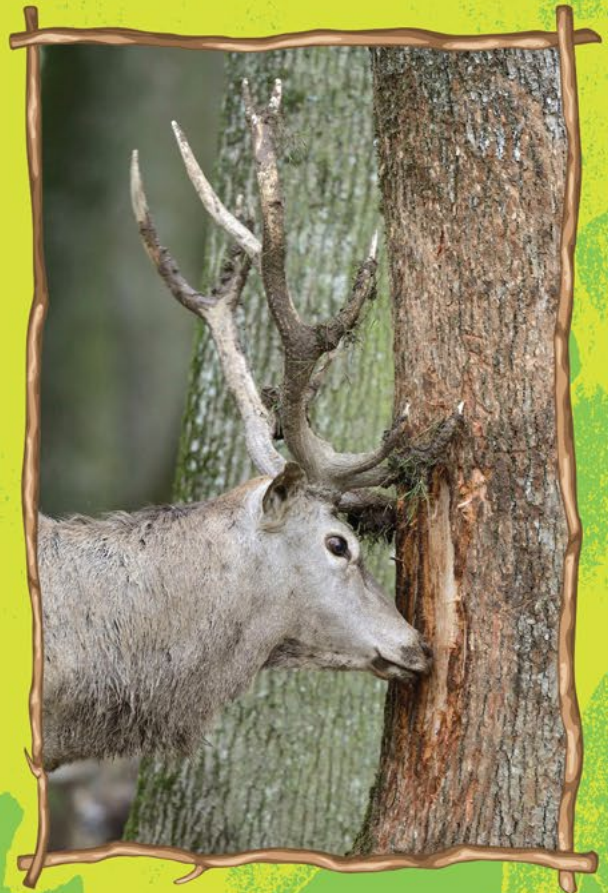

Geyikler sonbahara doğru boynuzlarını ağaç gövdelerine ve kalın dallara sürterek bu dokunun dökülmesine yardımcı olur. Bunu yaparken de ağaçların gövdelerinde derin izler bırakırlar.

Her yıl düşmelerine karşın biz ormanda boynuzlara pek rastlamayız, çünkü sincap, fare ve oklukirpi gibi kemirgenler bunları bizden önce bulur ve yer. Kalsiyum ve fosfor açısından zengin olan boynuzlar diğer orman hayvanları için önemli bir besin kaynağıdır.

Kızıl geyikler ayı ve kurt gibi büyük avcılar için besin kaynağıdır. Tüm bu özellikleriyle orman ekosistemindeki yaşamın sürmesi için çok önemlidirler.

Banu Binbaşaran Tüysüzoğlu
Fotoğraflar: Dijitalimaj / Alamy